

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

الرأیا
علیها یصی
الرأیا

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

اندیشہ سیاسی عاشورا

سید ضیاء مرتضوی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اندیشه سیاسی عاشورا

نویسنده:

ضیاء مرتضوی

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	اندیشه سیاسی عاشورا
۶	مشخصات کتاب
۶	اندیشه سیاسی عاشورا
۱۳	درباره مرکز

نویسنده: سید ضیاء مرتضوی

ناشر: سید ضیاء مرتضوی

اندیشه سیاسی عاشورا

عاشورا حرکتی سیاسی با خاستگاه کاملاً دینی و از موضع رهبری و امامت جامعه اسلامی و براساس برنامه و چارچوبی از پیش طراحی شده بود. از نخستین روز فرمان به بیعت با حکومت بنی امیه تا سرانجام شهادت سیدالشهدا(ع)، چند ماه بیشتر به درازا نکشید اما پیش زمینه ها و پیامدهای آن به سالها «پیش» و قرنها «پس» از آن منتهی می گردد؛ سالهایی که مسیر امامت و رهبری سیاسی و دینی جامعه اسلامی بویژه سرزمینهای تازه فتح شده، از خطی که پیامبر اکرم(ص) ترسیم کرده و بارها بر آن تأکید جسته بود منحرف شد و در دوران خلیفه سوم به اوج خود رسید و تلاش های چشمگیر امیرالمؤمنین علی(ع) و یاران دلسوز حضرت نتوانست همه کجی ها را راست و تمام کژی ها را درست کند و این گونه بود که دوباره «امور» به دست ناهلان و منحرفانی افتاد که به تعبیر و تأکید امیرالمؤمنین(ع) «ما أَسِيلُمُوا و لکن اسْتَشِيلُمُوا و أَسْرُوا الكُفْرَ، فَلَمَّا وجدوا اعواناً علیه أظهروه؛ هیچ گاه اسلام نیاوردند، به اسلام در آورده شدند و کفر را در درون خود پنهان داشتند و همین که بر آن یاورانی یافتند، آشکارش ساختند.» (نهج البلاغه، نامه ۱۶) کافران متظاهر به اسلامی که با برداشتن حکومت علوی از پیش روی خود، اینک قدرت مسلمانان را نیز در خدمت خویش گرفته بودند و شگفت نبود که علی رغم پیمان خود، مسیر سلطه برگرده مسلمانان و به بردگی کشاندن آنان را برای جوانی خام و تهی از ارزشهای اسلامی و انسانی، هموار سازند که در کاخ شاهنشاهی معاویه، کاخ آرزوهای دیرینه سران قریش و بنی امیه و ابوسفیان را

برپا می ساخت و روزی که خبر مرگ پدرش پیچید، با خامی تمام همه راه را بر خود هموار دید و این گونه بود که فرزند پاک پیامبر(ص)، حسین بن علی(ع) را میان کشته شدن و یا پذیرش سلطنت وی محدود و محصور ساخت. و شد آنچه شد. قرنهایی که از فردای عاشورا آغاز شد و یکی پس از دیگری آمد و عاشورا همچنان بر دلها حکومت کرد و چون خورشیدی عالمتاب به جانهای مرده گرمی داد و راه مبارزه با ظلم و بیدادگری و فساد و فزون طلبی و سلطه خواهی و دفاع از ارزشهای دینی و اسلامی را روشنایی بخشید. قرنهایی که «عاشورا» پرچم «احیای امر» اهل بیت(ع) را هر چند با دشواری های بسیار برافراشت و «کربلا» میعادگاه کسانی شد که الگوی جامع حاکمیت سیاسی را در امامت و ولایت پیشوایان معصومی می جستند که معرفت و عبادت و علم و صبر و حلم و حکمت و شجاعت و ایثار و تدبیر و مدیریت و مردمداری آنان بدیل نداشته و ندارد. و آنچه در کربلای سال ۶۱ هجری رخ داد، نمونه ای گویا و جاودانه از این حقیقت بود و هست. بدین سان بود که کربلا در آن مقطع تاریخ از یک سو عرصه ای شد برای ظهور بالاترین ارزشهای انسانی و کمالات پیشوایی ربّانی در تراز سید شهیدان عالم، حسین بن علی(ع) و یاران گلچین شده وی، و از سوی دیگر پرتگاهی برای سقوط گله ای آدمی زاده در عمق پستی و رذالت و ناجوانمردی. و به همین سان، عاشورا در سالها و قرنهای پس از خود، در هر مکان، به مثالی روشن و الگویی ماندگار برای رویارویی جبهه حق و باطل در آمد

و منطق حسین(ع)، الهام بخش منطق مبارزه با ستم و حق کشی و دفاع از آزادی و آزادی خواهی و جوان مردی و ثبات قدم در حفظ دین و انجام وظیفه گردید. و این چنین شد که به درستی چون حسین(ع) و در واقع منش و روش و منطق حسین(ع) ذخیره ای الهی برای بقا و گسترش منطق شیعی و بلکه اساس دین به شمار آمد و آن همه عنایت و تأکید امامان بزرگوار(ع) در حفظ و احیا و ترویج را به خود معطوف ساخت. و آن همه عالمان اسلامی، شیعی و غیر شیعی، بر تثبیت و تبلیغ آن پای فشردند و در طول تاریخ، همواره توده های مسلمان بویژه شیعیان جانانه بر گرد علم آن حلقه زدند و حدیث کربلا و منطق عاشورا را سینه به سینه و نسل به نسل و قرن به قرن، سپردند و اینک چندی نمانده است که در آستانه آغاز پانزدهمین قرن وقوع آن قیام خونبار قرار گیریم؛ عاشورایی که در کمال ناباوری و شگفتی مسلمانان، شهادت و اسارت بهترین دست پروردگان الهی را در خود جای داد دوست داران اهل بیت(ع) را برای همیشه سوگوار کرد. تردیدی نیست حرکتی که حسین بن علی(ع) در ماههای پایانی سال ۶۰ هجری از مدینه آغاز کرد، و کاروانی که او به راه انداخت و منطقی که وی و یارانش، بشریت را به آن فراخواندند، ایستایی و خاموشی ندارد و اینک ما در متن یکی از بزرگترین دستاوردهای آن حرکت و آن منطق، قرار داریم. وقوع انقلاب اسلامی و تشکیل نظام جمهوری اسلامی ایران به رهبری حضرت امام خمینی «قدس سره الشریف» در چهاردهمین قرن حرکت تاریخی و پراثر عاشورا، سرانجام روشن و دستاورد

مبارکی از آن حرکت الهی و پرتوی از آن خورشید عالمتاب بود و هست. نقشی که عاشورا و منطق سیاسی و دینی حسین(ع) در شکل گیری مبارزه و انقلاب و پیروزی آن داشته بر کمتر کسی که آشنای به تاریخ انقلاب و منطق حضرت امام خمینی باشد پوشیده است. نقش آفرینی عاشورا در انقلاب و پیروزی محدود نمی شود؛ بقا و تقویت نظام اسلامی و گسترش پیام انقلاب بویژه در سالهای جنگ تحمیلی، مرهون همین نقش آفرینی است و نباید تردید کرد که ما همچنان نیازمند منطق حسین(ع) و الگوی کربلا و فرهنگ عاشورا هستیم. عاشورا و فرهنگ برخاسته از آن، در عاطفه و احساسات خلاصه نمی شود و اساساً خاستگاه اصلی آن، عقلانیت و معرفت دینی و منطق قرآنی است و پیوند عاطفی با عاشورا و حضور قلبی در عرصه کربلا، بیش از هر چیز زمینه فهم منطق حسین(ع) و شناخت اهداف حرکت عاشورایی حضرت و الگویی که از رهبری دینی و سیاسی ارائه می دهد را فراهم می سازد و این چنین است که زبان «عاطفه» در خدمت قوه «عاقله» قرار می گیرد و «اشک» عاشق حسین(ع) به «کوثر» زلال معرفت و ولایت حق و حق مداران می پیوندد و یک قطره آن، دریایی از آتش عذاب الهی را فرومی نشاند. و از همین روی است که پیوند عاطفی با کربلا، بیش از آن که در قالب یک هدف درآید یا عرضه شود، ابزاری برای پیوستن به آن همه معارف و حقایق و شناخت و دریافت منطق حسینی است. و درست از همین نقطه است که باید بیش از هر چیز در شناخت منطق عاشورا و روش و منش حسین(ع) و اصحاب وی کوشش کرد و

تلاش و همت محافل و مجالس و رسانه های تبلیغی را به این سمت سوق داد و از انحرافات که مایه تحریف عاشورا و فرهنگ آن می شود و از کج روی هایی که موجب گم شدن منطق واقعی حسین(ع) می گردد پرهیز کرد و پرهیز داد. و انقلاب اسلامی و نظام برخاسته از آن که همچنان نیازمند منطق عاشورا و روش و منش حسین(ع) است، تنها با شناخت درست و معرفی جامع این منطق و پرهیز از یکسویه نگری و ایستادگی بر معرفی صحیح آن است که می تواند، به این مهم دست یابد و آن را توشه راه دراز و پرخطر و پرآسیب خود سازد. و در این میان عمده ترین بُعد حرکت امام حسین(ع) بُعد سیاسی و تلاش حضرت برای زوال حکومت نامشروع و کوشش برای حاکمیت یافتن دین و سیاست اسلامی تا سرحد آن همه فداکاری است که همواره باید به فراخور جایگاه و اهمیت خویش در طرح و تبیین قیام عاشورا مورد توجه قرار گیرد و به عنوان نقطه محوری حرکت امام(ع) الهام بخش راه و رویه جامعه انقلابی و اسلامی ما باشد. «اندیشه سیاسی عاشورا» عنوان مجموعه ای از نگارندهای علمی صاحب نظران در حوزه اندیشه و تاریخ اسلامی است که به پاس بزرگداشت سالی که آغاز و انجام آن با نام و یاد حسین(ع) و عاشورا مزین و سوگوار شده و از سوی مقام معظم رهبری نیز به سال «عزت و افتخار حسینی» نام گرفته، فراهم آمده است. این مجموعه که برنامه ریزی، نگارش و آماده سازی آن از ماههای پایانی سال پیش آغاز شد و در سه محور کلی شکل گرفته است، به بُعد اصلی حرکت سیدالشهدا(ع) یعنی وجهه سیاسی آن

که در حوزه کار مجله حکومت اسلامی می باشد، اختصاص یافته است. سه محور یاد شده عبارتند از: الف. زمینه ها، عوامل و اهداف نهضت عاشورا؛ ب. رهبری، مدیریت و نقش مردم در عاشورا؛ ج. پیامها و پیامدهای عاشورا. موضوعهای پیش بینی شده و حجم مقاله های ارائه شده، علی رغم پیش بینی اولیه که بیشتر نیز به آگاهی خوانندگان محترم رسانده شده بود، شماره های ویژه نامه را به سه شماره افزایش داد و طبعاً هر شماره به یکی از محورهای یادشده اختصاص یافت. به این ترتیب آنچه در دفتر نخست ویژه نامه اندیشه سیاسی عاشورا، پیش رو دارید آن دسته از مقاله هایی را در بر گرفته که به گونه ای، زمینه و عوامل رخداد عاشورا و اهداف سیدالشهدا(ع) از این حرکت را تبیین می کند. مقالات دفتر دوم، رهبری، سازماندهی و روش امام(ع) و شخصیت‌های نهضت در آغاز و انجام حرکت و نقش نیروها و مردم، اعم از جبهه حق و باطل را ترسیم می کند. و دفتر سوم، به دستاوردها، پیامها و نقش تاریخی عاشورا و مسئولیتی که در حفظ عاشورا و فرهنگ آن وجود دارد، اختصاص یافته است. این مجموعه که حاصل پی گیری و تلاش بیش از یک سال دست اندرکاران مجله می باشد، در کنار مباحث ارزشمند و پرفایده خود، و علی رغم اهمیتی که در پرهیز از ارائه مطالب تکراری وجود داشته، با توجه به شیوه تهیه مقالات، نتوانسته کاملاً از کاستی تکرار برخی مطالب، بویژه در ذکر مستندات رهایی یابد، کمااینکه برخی مقاله ها می توانست و بایست از عمق و جامعیت بیشتری برخوردار باشد، اما با این همه و به توفیق الهی، در نگاه ما در مجموع می تواند برای آشنایی تفصیلی با عاشورا از منظر سیاسی، مفید و حتی پرثمر و

در پاره ای موارد راهگشا باشد و تکرار ناگزیر برخی مستندات، از جمله بعضی سخنان امام(ع)، در مقاله هایی چند، که نوعاً از منظر متفاوت صورت گرفته، به نظر می رسد چندان مایه ملال خاطر و خرده گیری نباشد و به هر حال خود را ناگزیر از آن می دانستیم. خوشحالیم که با همت و همراهی گروهی از صاحب نظران و فرزندانگان و نویسندگان حوزه و دانشگاه و نیز همکاران محترم مجله، این ویژه نامه توانست قریب به اتفاق موضوعات پیش بینی شده را در خود جای دهد و در مجموع حدود پنجاه مقاله و اثر در بیش از ۱۵۰۰ صفحه را تقدیم علاقه مندان کند. برای آشنایی خوانندگان ارجمند، با شخصیت علمی نویسندگان و پدیدآورندگان این مجموعه، در پایان دفتر سوم، به معرفی اجمالی آنان پرداخته شده است. مجله در همین جا لازمی داند از همه دست اندرکاران ویژه نامه بویژه نویسندگان و پژوهشگران ارجمند، سپاسگزاری کند. امید می رود این تلاش ناچیز در پیشگاه سرور آزادگان و سالار شهیدان، حضرت ابی عبدالله الحسین(ع) و یاران فداکار و خاندان معظم ایشان پذیرفته شود و بدین طریق مقبول درگاه حضرت حق، جلّ و علا افتد و همه در زمره کسانی قرار گیریم که خطاب به حسین(ع) و اصحاب وی، به حقیقت آرزو می کنند «یا لیتنا کنا معکم ففوز فوزاً عظیماً». ان شاء الله

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریان‌های اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می‌نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

